

Dosarul nr. 2ra-1756/22
2-20084597-01-2ra-16122022

Prima instanță: Judecătoria Cimișlia, sediul Central (jud. I. Volcovschi)
Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (jud. G. Colev, A. Curdov, S. Gubenco)

Î N C H E I E R E

23 august 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componență:
Președinte, judecător
Judecători

Oxana Parfeni
Aliona Donos
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ana Cernat,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ana Cernat împotriva Anei Lazu, intervenienți accesorii Comisia pentru asistență și drepturile copilului a Primăriei satului Sadaclia și Grădinița-creșă nr. 1 „Guguța” din satul Sadaclia, raionul Basarabeasca, cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin admiterea violenței în privința copilului minor și vătămării integrității corporale, compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 14 iunie 2022 a Curții de Apel Comrat, prin care a fost admis apelul declarat de Ana Lazu, reprezentată de avocata Ana Bratu și modificată hotărârea din 24 noiembrie 2021 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 01 iulie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Ana Cernat a depus cerere de chemare în judecată împotriva Anei Lazu, intervenient accesoriu Comisia pentru asistență și drepturile copilului a Primăriei sat. Sadaclia, cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin admiterea violenței în privința copilului minor și vătămării integrității corporale, compensarea cheltuielilor de judecată (f. d. 1-4 vol. I).

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanta Ana Cernat a indicat că la 27 februarie 2018, a prezentat fiul ei minor XXXXX, în vârstă de XXXXX, la XXXXX, fiind lăsat în supravegherea părâtei Ana Lazu, care, la acel moment, activa la grădiniță în calitate de educatoare.

În seara zilei de 27 februarie 2018, a luat copilul de la grădiniță și a depistat că acesta avea XXXXX.

Despre cele depistate a comunicat conducerii grădiniței și a sesizat Inspectoratul de Poliție Basarabeasca.

Potrivit raportului de constatare nr. 201814P0066 din 28 februarie 2018, întocmit de medicul legist, s-a concluzionat că traumele depistate și cauzate fiului ei minor se califică ca XXXXX.

A comunicat că, în cadrul investigațiilor efectuate de poliție, s-a stabilit că traumatizarea minorului a avut loc din cauza neglijenței și violenței admise de educatoarea Ana Lazu, care a recunoscut că la 27 februarie 2018, fiind la serviciu, a admis neglijența în exercitarea atribuțiilor/obligațiilor de serviciu și a lăsat fără supraveghere copilul minor XXXXX.

Totodată, în cadrul ședinței din 03 martie 2018 a Comisiei asistență și drepturile copilului a Primăriei sat. Sadaclia, Ana Lazu, în fața comisiei, a recunoscut că a lovit copilul, motivând că nu a făcut-o intenționat.

Având în vedere obligațiile reflectate în fișa de post a pârâtei Ana Lazu, circumstanțele în care a fost traumatizat copilul minor și declarațiile pârâtei, a considerat că Ana Lazu a admis încălcarea atribuțiilor/obligațiilor de serviciu, admitând în privința minorului XXXXX violență fizică, confirmând astfel, legătura de cauzalitate între fapta comisă de Ana Lazu și trauma suportată de minorul XXXXX, astfel, condițiile de răspundere delictuală a pârâtei sunt întrunite.

A evidențiat că, în urma violenței fizice și psihice la care a fost supus fiul ei minor, acesta a suferit dureri fizice și morale, iar în urma traumelor suportate la grădiniță, are probleme de sănătate și în prezent, familia Cernat a suportat și suportă cheltuieli pentru întremarea sănătății fiului. La fel, prin traumatismele fiului ei minor, au fost cauzate și ei suferințe morale, și tuturor membrilor familiei lor.

În drept, reclamanta și-a întemeiat pretențiile în temeiul dispozițiilor art. 1, 20, 46 din Constituția Republicii Moldova, art. 1998, 2036, 2037 din Codul civil, art. 75, 85, 166, 167 din Codul de procedură civilă, art. 61 Codul familiei, art. 3, 18 din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului.

Reclamanta a solicitat admiterea cererii de chemare în judecată, încasarea de la Ana Lazu în beneficiul său a sumei de 150 000 de lei pentru compensarea prejudiciului moral cauzat prin admiterea de către Ana Lazu a violenței fizice și traumatizarea copilului minor XXXXX, a prejudiciului material suportat pentru tratamentul medical și restabilirea sănătății copilului minor XXXXX și a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea protocolară din 14 septembrie 2020 a Judecătorei Cimișlia, sediul Central, a fost admisă cererea Anei Cernat cu privire la atragerea în proces, în calitate de intervenient accesoriu, a Grădiniței-creșă nr. 1 „Guguța” din sat. Sadaclia, r-nul Basarabeasca (f. d. 91-91 verso vol. I).

Prin hotărârea din 24 noiembrie 2021 a Judecătorei Cimișlia, sediul Central, a fost admisă parțial acțiunea.

A fost încasat din contul Anei Lazu în beneficiul Anei Cernat suma de 50 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral.

A fost încasat din contul Anei Lazu în beneficiul statului suma de 1 500 de lei, cu titlu de taxă de stat, de la care a fost scutită reclamanta, prin efectul legii.

În rest, pretențiile înaintate de către Ana Cernat împotriva Anei Lazu, au fost respinse, ca fiind neîntemeiate (f. d. 181, 190-200 vol. I).

În susținerea soluției adoptate, prima instanță a reținut procesul-verbal al ședinței Comisiei protecției și dreptului copilului din 03 martie 2018, potrivit căruia se atestă că Ana Lazu a recunoscut că a aplicat violența față de minor, menționând că „n-a făcut-o intenționat”.

Prima instanță a reținut și concluziile raportului de constatare nr. 201814P0066 din 28 februarie 2018, întocmit de Centrul de Medicină Legală, prin care s-a constatat existența XXXXX.

Prima instanță a conchis că prin acțiunile pârâtei Ana Lazu a avut de suferit, în primul rând, minorul XXXXX și membrii de familie ale acestuia, fiind supuși unui stres și neliniște.

Ca urmare a analizei cumulului de probe concludent și pertinent, administrat la cauză, instanța de judecată a ajuns la concluzia de a admite parțial cerința reclamantei privind repararea prejudiciului moral, rezultat din acțiunile pârâtei și a constatat că Ana Cernat a suferit un prejudiciu moral care poate fi compensat prin încasarea echivalentului a sumei bănești în mărime de 50 000 de lei.

Referitor la pretenția reclamantei privind repararea prejudiciului material, prima instanță a considerat-o neîntemeiată. Ana Cernat nu a prezentat probe care ar confirma suportarea cheltuielilor materiale în raport cu acțiunile pârâtei.

La 24 decembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Ana Lazu, reprezentată de avocata Ana Bratu a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 24 noiembrie 2021 a Judecătorei Cimișlia, sediul Central (f. d. 185-187 vol. I), iar la 02 martie 2022, prin intermediul poștei electronice, a fost depusă cererea de apel motivată, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii (f. d. 214-221 vol. I).

Prin decizia din 14 iunie 2022 a Curții de Apel Comrat, a fost admis apelul declarat de Ana Lazu, reprezentată de avocata Ana Bratu și modificată hotărârea din 24 noiembrie 2021 a Judecătorei Cimișlia, sediul Central.

A fost încasat din contul Anei Lazu în beneficiul Anei Cernat suma de 25 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral (f. d. 51, 52-58 vol. II).

În consolidarea soluției emise, instanța de apel a reținut că, concluzia instanței de fond precum că cerința reclamantei Ana Cernat privind încasarea prejudiciului moral în mărime de 150 000 de lei din contul pârâtei este exagerată.

Instanța de apel a conchis că suma prejudiciului moral, stabilită de instanța de fond în mărime de 50 000 de lei, urmează a fi micșorată, luând în considerație că suma pensiei lunare a apelantei Ana Lazu este de 1 767,89 de lei, fapt confirmat prin copia legitimației de pensionar seria CN nr. 156484.

Având în vedere caracterul și gravitatea prejudiciului cauzat, intensitatea acestuia și suferințele psihice care au fost suportate de către intimată, instanța de apel a concluzionat că prejudiciul moral cauzat Anei Cernat urmează a fi compensat anume cu suma de 25 000 de lei, care este rezonabilă, echitabilă și nu constituie o îmbogățire fără justă cauză.

La 07 octombrie 2022, prin intermediul poștei electronice și, în aceeași zi, prin intermediul oficiului poștal, Ana Cernat a declarat recurs împotriva deciziei din 14 iunie 2022 a Curții de Apel Comrat, prin care a solicitat admiterea recursului,

casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii instanței de fond (f. d. 69-77, 79-85, 87).

În motivarea recursului, recurenta Ana Cernat a indicat că instanța de apel a încălcat normele de drept material și nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată.

A menționat că instanța de apel a ajuns la concluzia de a micșora suma acordată pentru compensarea prejudiciului moral, motivând că Ana Lazu este pensionară cu pensia de 1 767,89 de lei lunar, dar nu a făcut trimitere la norma legală care prevede că la stabilirea cuantumului compensației pentru prejudiciul moral, instanța trebuie să țină cont de starea materială a persoanei vinovate de cauzarea prejudiciului moral.

Instanța de apel nu a ținut cont de faptul că Ana Lazu a fost asistată de avocați, iar pentru serviciile juridice a achitat bani proprii.

Prin urmare, invocarea lipsei surselor financiare este neîntemeiată și nu poate servi temei legal de micșorare a cuantumului despăgubirii morale de 50 000 de lei, acordate de instanța de fond.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei motivate din 14 iunie 2022 a Curții de Apel Comrat a fost recepționată de recurentă la 12 august 2022, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 64 vol. II).

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 07 octombrie 2022, în termenul legal.

La 16 decembrie 2022, în adresa Anei Lazu, Comisiei pentru asistență și drepturile copilului a Primăriei sat. Sadaclia și Grădiniței-creșă nr. 1 „Guguța” din sat. Sadaclia, r-nul Basarabeasca a fost expediată copia recursului declarat de Ana Cernat, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 90 vol. I), fiind recepționată de Comisia pentru asistență și drepturile copilului a Primăriei sat. Sadaclia și Grădinița-creșă nr. 1 „Guguța” din sat. Sadaclia, r-nul Basarabeasca, la 23 decembrie 2022, iar de Ana Lazu, la 09 ianuarie 2023, ceea ce se atestă prin avizele de recepție anexate la actele cauzei (92-94 vol. II).

La 07 februarie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Ana Lazu, reprezentată de avocata Ana Bratu, a depus referință, solicitând respingerea recursului declarat de către Ana Cernat, ca fiind neîntemeiat (f. d. 95-102, 128 vol. II).

Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, Comisia pentru asistență și drepturile copilului a Primăriei sat. Sadaclia și Grădinița-creșă nr. 1 „Guguța” din sat. Sadaclia, r-nul Basarabeasca nu și-au valorificat acest drept procedural și nu au depus referințe.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs formulată de Ana Cernat este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

Urmează a fi reiterat că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederilor art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2) lit. c), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă, nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu, existența circumstanțelor expuse în art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, și anume, dacă au fost săvârșite alte încălcări decât cele indicate ce ar constitui temei de declarare a recursului în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau dacă instanța de apel a apreciat probele arbitrar, sau dacă ar exista erori comise ce ar duce la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, nu a depistat.

Completul de judecată reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentei la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către recurentă nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a aprecia recursul declarat de Ana Cernat, ca fiind inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. a), 440 alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ana Cernat împotriva deciziei din 14 iunie 2022 a Curții de Apel Comrat.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Aliona Donos

Ion Malanciuc